Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0034

Europos Centrinis Bankas. 2025 m. metinė ataskaita

2026 m. vasario 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos Centrinio Banko 2025 m. metinės ataskaitos (2025/2182(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į 2025 m. balandžio 28 d. Europos Centrinio Banko (ECB) atsiliepimą į Europos Parlamento nuomonę, pateiktą rezoliucijoje dėl 2023 m. ECB metinės ataskaitos,

– atsižvelgdamas į Europos centrinių bankų sistemos (ECBS) ir ECB statutą, ypač į jo 2, 15 ir 21 straipsnius,

– atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 119 straipsnį, 123 straipsnio 1 dalį, 125 straipsnį, 127 straipsnio 1 ir 2 dalis, 130 straipsnį, 282 straipsnio 2 dalį ir 284 straipsnio 3 dalį,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 3 ir 13 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2025 m. kovo 20 d., 2025 m. birželio 23 d. ir 2025 m. spalio 6 d. dialogus pinigų politikos klausimais su ECB pirmininke Christine Lagarde,

– atsižvelgdamas į 2025 m. ECB pinigų politikos strategijos vertinimą,

– atsižvelgdamas į 2025 m. ECB ataskaitą dėl tarptautinio euro vaidmens,

– atsižvelgdamas į 2024–2025 m. ECB klimato ir gamtos planą,

– atsižvelgdamas į 2025 m. rugpjūčio 20 d. Eurostato infliacijos įvertį ir 2025 m. spalio 1 d. Eurostato išankstinius įverčius,

– atsižvelgdamas į 2025 m. spalio mėn. EGOV skyriaus informacinį pranešimą „Turning point or continuity? The ECB’s 2025 strategy

review“, kurį paskelbė Ekonomikos, transformacijos ir pramonės generalinis direktoratas[1],

– atsižvelgdamas į 2025 m. birželio mėn. EGOV analizę „The silent hand of central banking: collateral framework“, kurią paskelbė Ekonomikos, transformacijos ir pramonės generalinis direktoratas[2],

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A10-0002/2026),

A. kadangi, Eurostato duomenimis, remiantis suderintu vartotojų kainų indeksu, 2025 m. spalio mėn. ES metinė infliacija siekė 2,5 proc., o euro zonos infliacija – 2,1 proc.;

B. kadangi, kaip matyti iš 2025 m. spalio mėn. ECB vartotojų lūkesčių tyrimo, infliacijos lūkesčių mediana vis dar viršija 2 proc.;

C. kadangi laikui bėgant ECB infliacijos tikslas iš „žemesnės nei 2 proc.“ pamatinės vertės buvo pakeistas į „žemesnį nei 2 proc., bet artimą šiai ribai“ tikslą, ir vėliau į simetrišką „2 proc. vidutinės trukmės laikotarpiu“ tikslą;

D. kadangi ribinio skolinimosi galimybės norma ir indėlių galimybės palūkanų norma suformavo siaurą koridorių, į kurį patenka pagrindinių refinansavimo operacijų palūkanų norma;

E. kadangi pradedant Vertybinių popierių rinkų programa ir pereinant prie vienakrypčių pinigų politikos sandorių, viešojo sektoriaus vertybinių popierių pirkimo antrinėse rinkose programos, specialiosios pandeminės pirkimo programos (SPPP) ir poveikio perdavimo apsaugos priemonių ECB valstybės skolos pirkimo ribos nuolat didėja[3];

F. kadangi reinvestavimas pagal turto pirkimo programą (TPP) buvo nutrauktas 2023 m. liepos mėn., o SPPP atveju – 2024 m. gruodžio mėn., ir tai sudaro galimybes mažinti ECB balanso dydį;

G. kadangi defliacija gali būti palanki technologinio progreso pasekmė;

---

1 Informacinis pranešimas „Turning point or continuity? The ECB’s 2025 strategy review“, Europos Parlamentas, Ekonomikos, transformacijos ir pramonės generalinis direktoratas, Ekonomikos valdymo ir EPS kontrolės skyrius (EGOV), 2025 m. spalio mėn.

2 Išsami analizė „The silent hand of central banking: collateral framework“, Europos Parlamentas, Ekonomikos, transformacijos ir pramonės generalinis direktoratas, EGOV, 2025 m. birželio mėn.

3 Cochrane, J. H. ir kiti, „Crisis Cycle: Challenges, Evolution, and Future of the Euro“, Prinstono universiteto leidykla, 2025 m.

H. kadangi SESV 123 straipsnyje ir ECBS bei ECB statuto 21 straipsnyje draudžiamas tiesioginis vyriausybių finansavimas pinigų politikos priemonėmis;

Valdymas

1. primena, kad SESV 127 straipsnyje teigiama, jog „pagrindinis Europos centrinių bankų sistemos (ECBS) tikslas – palaikyti kainų stabilumą. Nepažeisdama kainų stabilumo tikslo, ECBS remia Sąjungos bendrąsias ekonominės politikos kryptis, kad padėtų siekti Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnyje nustatytų Sąjungos tikslų. ECBS veikia vadovaudamasi atviros rinkos ekonomikos esant laisvai konkurencijai principu, palankiu veiksmingam išteklių paskirstymui, ir laikydamasi 119 straipsnyje išdėstytų principų.“

2. pabrėžia, kad Sutartyse nustatytas ECB teisinis nepriklausomumas yra būtina jo įgaliojimų palaikyti kainų stabilumą vykdymo sąlyga;

3. pabrėžia, kad ECB yra atskaitingas Parlamentui; pabrėžia, kad ECB turi priimti sprendimus, kad galėtų vykdyti savo įgaliojimus be politinio kišimosi; pažymi, kad centriniai bankai turėtų būti nepriklausomi, tačiau ne izoliuoti;

4. primena atskaitomybės skaidrumo svarbą ir tai, kad būtina tvirta institucinė struktūra ir atskaitomybės mechanizmai; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Europos Parlamento ir ECB susitarimą pasikeičiant laiškais dėl bendradarbiavimo praktikos centrinės bankininkystės srityje struktūros nustatymo;

5. ragina ECB dėti pastangas gerinant skaidrumą didinančias priemones, tokias kaip lyginamieji indeksai, įžvalgos apie jo modeliais pagrįstas prielaidas ir Valdančiosios tarybos infliacijos pokyčių vertinimai;

6. palankiai vertina ECB politinį nepriklausomumą, kuris įtvirtintas SESV 130 straipsnyje; pabrėžia, jog nepriklausomumas reiškia, kad ECB veiksmai turi būti apolitiški;

7. remia ECB ir daugelio pasaulio valstybių centrinių bankų solidarumo su JAV federaliniu rezervu pareiškimą, kuriame pabrėžiama, kaip svarbu išsaugoti centrinio banko nepriklausomumą, visapusiškai laikantis teisinės valstybės ir demokratinės atskaitomybės principų;

Pinigų politika

8. pažymi, kad pagrindinis ECB tikslas yra kainų stabilumo užtikrinimas, nes tai yra viena iš būtinų augimo, konkurencingumo ir ekonominio stabilumo Sąjungoje sąlygų;

9. reiškia susirūpinimą dėl didelės infliacijos laikotarpiu po COVID-19 pandemijos, kurią sukėlė tiekimo sukrėtimai; pažymi, kad šiuo laikotarpiu būtų buvę pagrįsta laiku atkurti kainų stabilumą ECB

sprendimais; ragina ECB savo metinėje ataskaitoje išsamiai įvertinti šios didelės infliacijos priežastis, taip pat pateikti politikos rekomendacijų, kad būtų galima padaryti teisingas išvadas iš būsimų infliacijos krizių;

10. palankiai vertina infliacijos sumažėjimą, palyginti su 2022–2023 m. lygiu, taip pat tai, kad pastaruoju metu infliacija stabilizavosi; pažymi, kad nuo 2024 m. birželio mėn. iki 2025 m. birželio mėn. ECB sumažino kredito palūkanų normą 200 bazinių punktų; pripažįsta nuolatinę infliacijos atsinaujinimo riziką; pabrėžia, kad tolesni žingsniai švelnesnės pinigų politikos link turėtų būti atsargūs, grindžiami duomenimis ir vykdomi vadovaujantis kainų stabilumo tikslu;

11. reiškia susirūpinimą dėl didelių pragyvenimo išlaidų, nes po COVID-19 pandemijos Europoje padidėjo maisto ir energijos kainos; pažymi, kad maisto kaina euro zonoje vidutiniškai yra trečdaliu didesnė nei prieš pandemiją[4] ir kad tai daro ypač didelį poveikį mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams;

12. ypač pabrėžia geopolitinio netikrumo, energetinio saugumo rizikos ir prekybos sutrikimų potencialų iškraipomąjį poveikį kainų pokyčiams;

13. ragina ECB vertinti savo simetriško tikslo tinkamumą, taip pat atsižvelgiant į kokybinius veiksnius; palankiai vertina 2025 m. pinigų politikos strategijos vertinimą ir ragina ECB tokius vertinimus atlikti periodiškai;

14. pabrėžia, kad ECB pirkimo programos yra netradicinės pinigų politikos priemonės, turinčios ir šalutinį poveikį; ypač pažymi, kad turto pirkimo programos gali iškreipti kainų signalus; primena, kad ECB pradėjo mažinti savo metinį balansą labai pamažu; pritaria tolimesniam ECB tiesioginio vaidmens mažinimui perkant vertybinius popierius; ragina ECB palaipsniui atsisakyti jo vykdomų vyriausybės obligacijų pirkimo programų; apgailestauja dėl fiskalinės būklės poveikio ECB pagrindinių įgaliojimų įgyvendinimui;

15. apgailestauja, kad po 2008 m. finansų krizės ECB trumpalaikių paskolų programos stipriai pakeitė privataus tarpbankinio finansavimo rinką; ragina ECB vengti bankams teikti kredito palūkanų normas, viršijančias rinkos normas, nes tai prieštarauja atviros rinkos ekonomikos, kurioje vyrauja laisva konkurencija, principui, ir ragina pašalinti visas kliūtis, trukdančias atsigauti trumpalaikėms neužtikrintoms tarpbankinėms rinkoms;

16. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti aukštus kokybės reikalavimų standartus užstatams, mokamiems skolinimo sandorių su ECB metu;

---

4 Europos Centrinio Banko tinklaraštis „When groceries bite, the role of food prices for inflation in the euro area“, 2025 m. rugsėjo 25 d.

pripažįsta, kad užstato standartai gali būti naudojami kaip pinigų politikos poveikio mechanizmo priemonė;

17. pritaria ECB pastangoms įtraukti savininkų užimtus būstus į kainų indeksų stebėseną dėl reprezentatyvumo ir palyginamumo priežasčių euro zonos šalyse, nes jos priklauso nuo to, kiek suderintas ir metodiškai patikimas metodas taikomas;

Antrinis tikslas: parama bendrai Sąjungos ekonominei politikai

18. pažymi, kad pagal SESV 127 straipsnio 1 dalį ECB privalo remti Sąjungos bendrąsias ekonominės politikos sritis, kad padėtų siekti Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnyje nustatytų Sąjungos tikslų, jei nedaroma poveikio jo įsipareigojimui užtikrinti kainų stabilumą;

19. primena, kad Eurosistema buvo sukurta vadovaujantis pinigų politikos dominavimo principu;

20. ekonominės ir pinigų sąjungos ir ES ekonomikos valdymo sistemos kontekste pabrėžia patikimų ir tvarių viešųjų finansų svarbą aukštų palūkanų normų sąlygomis, papildant ECB pastangas išlaikyti žemą infliaciją, užtikrinant stabilią ekonomiką ir išlaikant atsparumą būsimiems ekonominiams ir finansiniams sukrėtimams;

21. atkreipia dėmesį į skirtingus TARGET2 balansus, atsirandančius dėl tarpvalstybinių sandorių; atkreipia dėmesį į galimą riziką, kad TARGET2 balansai taps struktūriniais, ir siūlo apsvarstyti galimybę atlikti ne pinigų politikos koregavimus;

22. pabrėžia, kad ECB į galimą klimato kaitos poveikį turėtų atsižvelgti tik iš kainų stabilumo perspektyvos ir tik savo įgaliojimų srityse;

23. pažymi, kad rinkos neutralumo sąvoka yra susijusi su atviros rinkos ekonomikos esant laisvai konkurencijai principu; ragina ECB, atsižvelgdamas į jo nepriklausomumą, spręsti rinkos nepakankamumo problemas ir užtikrinti veiksmingą išteklių paskirstymą ilguoju laikotarpiu, kiek įmanoma išliekant apolitišku ir skirtingais atvejais laikantis rinkos neutralumo principo; pabrėžia, kad tokie sprendimai neturi būti priimami ECB įgaliojimų įgyvendinimo sąskaita;

24. pažymi, kad ECB pinigų politikai, kurią taikydamas jis vykdo savo pagrindinius įgaliojimus, privalomas proporcingumo vertinimas;

Kiti aspektai

25. primena, kad dalyvavimas ekonominiame gyvenime gali būti užtikrintas tik esant vienodoms galimybėms naudotis mokėjimo paslaugomis; pabrėžia, kad dėl didėjančio mokėjimo paslaugų skaitmeninimo, jei jas teiks tik privatūs ir ne ES subjektai, kyla pavojus, jog tiek tarp naudotojų, tiek tarp prekybininkų atsiras naujų atskirties formų; pabrėžia, kad internetinis ir neinternetinis

skaitmeninis euras turėtų padėti užtikrinti visuotinę prieigą prie mokėjimo paslaugų ir platų prekybininkų pritarimą visoje ES, sykiu visapusiškai laikantis privatumo ir duomenų apsaugos standartų;

26. palankiai vertina vykstančias diskusijas dėl skaitmeninio euro; pabrėžia, kad, atsižvelgiant į padidėjusį geopolitinį netikrumą ir pernelyg didelę priklausomybę nuo ne ES mokėjimo infrastruktūros, skaitmeninio euro, skirto grynųjų pinigų ir privačiosios bankininkystės paslaugoms papildyti, įvedimas yra labai svarbus siekiant stiprinti ES monetarinį suverenumą, mažinti mažmeninių mokėjimų susiskaidymą ir remti bendrosios rinkos vientisumą ir atsparumą;

27. palankiai vertina vykdomus trumpalaikius (Pontes) ir ilgalaikius (Appia) paskirstytojo registro technologijos projektus, skirtus didmeniniam atsiskaitymui centrinio banko pinigais;

28. pabrėžia grynųjų pinigų vaidmens išlaikymo svarbą; atkreipia dėmesį į vykstančias diskusijas dėl teisėtos mokėjimo priemonės statuso;

29. ragina ECB stiprinti kriptoturto, pvz., stabilizuotosios virtualiosios valiutos, stebėseną;

30. pritaria ECB pastangoms įtvirtinti tarptautinį euro vaidmenį pasitelkiant, be kita ko, pakankamai valiutų apsikeitimo sandorių ir atpirkimo sandorių linijų;

31. palankiai vertina tai, kad 2026 m. sausio 1 d. Bulgarijos Respublika tapo 21-ąja euro zonos nare;

32. reiškia susirūpinimą dėl laikino ECB realaus laiko atskirųjų atsiskaitymų sistemos T2 ir T2S atjungimo, įvykusio 2025 m. vasario mėn.; ragina ECB atidžiai stebėti atsiskaitymo sistemas ir užtikrinti tinkamą jų veikimą;

33. reiškia susirūpinimą dėl 2023 m. ir 2024 m. ECB vienas po kito dėl palūkanų normos rizikos patirtų nuostolių; pažymi, kad šie nuostoliai nesumažino Eurosistemos operacinio pajėgumo įgyvendinti savo pinigų politiką;

34. pritaria ECB vaidmeniui skatinant finansinį stabilumą Bendrame priežiūros mechanizme ir remia ECB, kaip paskutinio skolintojo mokioms įstaigoms už gerus užstatus ir baudų palūkanų normas, funkciją siekiant užtikrinti likvidumą ir pasitikėjimą krizių metu;

35. remia ECB pastangas gerinti finansinį raštingumą ES;

36. palankiai vertina ECB įsipareigojimą siekiant supaprastinimo, pvz., sukuriant ECB aukšto lygio darbo grupę supaprastinimo klausimais; atkreipia dėmesį į tai, kad ta darbo grupė turi imtis plataus užmojo darbų ir turi būti stebima jos veiklos pažanga, bei džiaugiasi išsamiomis ECB diskusijomis su Parlamentu;

37. ragina ECB skatinti atvirą ir konstruktyvų vidaus dialogą; ragina toliau stiprinti darbuotojų atstovavimo sistemas ir ECB vidaus informavimo apie pažeidimus sistemą;

38. pakartoja, kad skiriant kandidatus į ECB vykdomąją valdybą ir Parlamentui pateikiant galutinius sąrašus turėtų būti užtikrinta lyčių pusiausvyra ir atsižvelgiama į kandidatų nuopelnus bei gebėjimus, ir kad visų lyčių asmenims turėtų būti užtikrinamos lygios galimybės eiti savo atitinkamų nacionalinių centrinių bankų valdytojų pareigas;

39. ragina ECBS tęsti ir stiprinti savo dialogus su nacionaliniais parlamentais, kurie, Parlamento nuomone, stiprintų ECBS teisėtumą ir politiką;

°

° °

40. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.